

Budsjett-innst. S. I.

Tillegg nr. 1.

(1998-99)

Tilleggsinnstilling frå finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet for 1999 og forslaget til statsbudsjett medrekna folketrygda for 1999. (Endra konklusjon.)

Budsjett-innst. S. I (1998-99), jf. St.meld. nr. 1 (1998-99), St.prp. nr. 1 (1998-99) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1-13 (1998-99).

Til Stortinget.

1. INNLEIING

Komiteen viser til vedtak i Stortinget 25. november 1998 om tilbakesending av Budsjett-innst. S. I (1998-99), Budsjett-innst. S. nr. 1 (1998-99) og Innst. O. nr. 11 (1998-99).

Komiteen legg fram denne innstillinga som tillegg til Budsjett-innst. S. I (1998-99), og viser til at det i dag også er avgitt tilleggsinnstilling til Budsjett-innst. S. nr. 1 (1998-99) og fullstendig innstilling som erstattar Innst. O. nr. 11 (1998-99), Innst. O. nr. 16 (1998-99).

Komiteen viser til at alle forslag som er sett fram under pkt. 9 Forslag frå mindretal og pkt. 10 Tilråding frå komiteen i Budsjett-innst. S. I (1998-99), er tekne inn under pkt. 5 Forslag frå mindretal eller pkt. 6 Tilråding frå komiteen i denne innstillinga, med dei endringane som følgjer av denne innstillinga.

2. ENDRINGAR I DET ØKONOMISKE OPPLEGGET FOR 1999 I HØVE TIL BUDSJETT-INNST. S. I (1998-99)

2.1 Avtale om statsbudsjettet for 1999

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemmene frå Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at sentrumpartia, etter drøftingar, har nådd fram til forståelse som inneber subsidiær støtte frå Framstegspartiet og Høyre til eit endra budsjettframlegg frå sentrumpartia. Fleirtalet syner i denne samanheng til den offentleggjorde avtalen mellom regjeringspartia og Framstegspartiet og Høyre om forståelse om statsbudsjettet for 1999.

Fleirtalet viser elles til sine respektive merknader nedanfor.

2.2 Merknader frå Arbeidarpartiet

2.2.1 Generelt om endringar i det økonomiske opplegget

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at sentrumpartiene flere dager etter avgivelse av finansinnstillingen inngikk et forlik med Høyre og Fremskrittspartiet.

Disse medlemmer påpeker at regjeringspartiene ikke klarte å forhandle seg fram til et opplegg det kunne stå et flertall bak allerede i finansinnstillingen avgitt 19. november 1998. Dette ville gjort budsjettprosessen ryddigere og bidratt til å øke tilliten til Stortingets arbeid og gjort det lettere å gjenreise tilliten til norsk økonomi. Disse medlemmer mener likevel det er positivt at det blir en avklaring av budsjettet før finansdebatten.

Disse medlemmer viser til at det borgerlige budsjettforliket mellom sentrumpartiene, Høyre og Fremskrittspartiet bygger videre på det «justerte sentrumsopplegget». Merknadene må sees i denne sammenheng.

Disse medlemmer mener det er riktig å fjerne prisdrivende avgiftsøkninger. Disse medlemmer mener derimot at det budsjettforslaget som de fem borgerlige partiene står bak, ikke tar noe grep ut over dette for å hindre økende arbeidsledighet i 1999. Disse medlemmer vil spesielt peke på hvor viktig det er å få til en konstruktiv dialog med partene i arbeidslivet og å forsterke Solidaritetsalternativet. Disse medlemmer viser til at et forsterket Solidaritetsalternativ

innebærer mer enn et inntektspolitisk samarbeid om en styrking av næringslivets konkurransevne. Det innebærer også et konstruktivt samarbeid mellom alle parter for å få på plass en etter- og videreutdanningsreform som øker kompetansen for de som allerede er i arbeidslivet og det innebærer at det føres en økonomisk politikk for full sysselsetting. Et forsterket Solidaritetsalternativ innebærer videre at den økonomiske politikken må bygge opp under inntektspolitikken og lette målet om en stabil kronkurs. Disse medlemmer understreker også nødvendigheten av at det føres en aktiv nærings- og Europapolitikk.

Disse medlemmer viser til at en rekke elementer i Regjeringens budsjettforslag og forliket mellom sentrumspartiene, Fremskrittspartiet og Høyre svekker mulighetene for å bekjempe arbeidsledigheten til neste år. Det er sterkt uheldig at arbeidsmarkedspolitikken ytterligere svekkes og at verftsstøtten ikke justeres opp på EU-nivå.

Disse medlemmer viser til at et ytterligere kutt på 130 mill. kroner på arbeidsmarkedstiltakene og A-etaten gir et tiltaksnivå på 7 000 plasser i 1999. Sammen med Regjeringens eget kutteforslag innebærer dette mer enn en halvering av antall tiltaksplasser i forhold til nivået i 1998. Disse medlemmer viser til at dette vil sette tiltaksgarantien for unge under 20 år i fare. Likeledes vil det bli vanskelig å følge opp med tilbud om tiltak til de som går ut av dagpengeperioden og til langtidsledige og innvandrere.

Disse medlemmer viser til at et nivå på arbeidsmarkedstiltakene i 1999 som er under halvparten av årets nivå, er meget dårlig tilpasset det bilde vi nå har av sysselsettings- og ledighetsutviklingen til neste år.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg er nullet ut i det borgerlige forliket. Dermed fjernes de deler av Regjeringens budsjettopplegg som ville bidratt til å øke den særnorske pris- og kostnadsveksten neste år. Skjerpelsene i avgifter og overskuddsskatten for næringslivet i Regjeringens opprinnelige opplegg er dermed også fjernet.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i budsjettbehandlingen har sett det som viktig ikke å øke generelle skatter og avgifter for næringslivet for ikke å svekke bedriftenes konkurransevne ytterligere i en tid preget av internasjonal usikkerhet. Disse medlemmer mener likevel at åpenbare smutthull i skattesystemet må tettes. Arbeiderpartiets forslag om fjerning av aksjerabattene, tetting av hull i delingsmodellen og fjerning av nullskatteregimet for rederiene må sees på denne bakgrunn. Disse forslagene vil bedre fordelings-effektene av skattesystemet og gi effektivitetsgevinster så økonomien kan fungere bedre. Disse medlemmer mener tetting av smutthull i skattesystemet er god strukturpolitikk.

Disse medlemmer er derimot sterkt kritiske til at fagorganiserte skal betale mer skatt som følge av forslaget om å halvere fradraget for fagforeningskontingent. Disse medlemmer mener dette er en fag-

foreningsfiendtlig politikk som vi kjenner godt igjen fra tidligere forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet. Disse medlemmer viser behovet for en nødvendig fornyelse av Solidaritetsalternativet og videre utbygging av samarbeidet mellom myndighetene og partene i arbeidslivet. Forslaget om halvering av fagforeningsfradraget vil også kunne bli møtt med krav om kompensasjon.

Disse medlemmer viser til at fordelingsprofilen i det borgerlige budsjettopplegget er dårligere enn i Regjeringens opprinnelige opplegg. Nulling av skatteopplegget innebærer også nulling av Regjeringens opprinnelige skatteskjerpelser på høye inntekter og for aksjeutbytte. For lønnstakere med inntekter under 250 000 kroner er det ubetydelige endringer, mens lønnstakere med hhv. 500 000 og 1 mill. kroner i inntekt får skatteletter på 1 500 og 4 000 kroner i forhold til Regjeringens opplegg.

Disse medlemmer viser til at sentrumspartiene har gitt etter på rederiskatten, nå gjenstår bare dobblingen i satsene på tonnasjeskatten. Disse medlemmer viser til at dette innebærer betydelige skattelettelser for rederiene og ingen innstramminger selv der Regjeringen påviser at reglene gir uheldige utslag. I tråd med Rederiforbundets ønsker skal f. eks. rederiene fortsatt ikke betale utbytteskatt på faktisk utbetalt utbytte.

Disse medlemmer viser til at det borgerlige budsjettforliket innebærer en samlet økning i utbytterne fra statlige selskap med 820 mill. kroner i forhold til Regjeringens opplegg. Disse medlemmer viser videre til at denne formen for inndekninger ikke bidrar til innstramningen på samme måte som faktiske utgiftskutt.

Disse medlemmer viser til at utbyttet for Telenor økes med 325 mill. kroner. Utbyttet fra Telenor er dermed identisk med Høyres opprinnelige forslag. Disse medlemmer viser i denne forbindelse til at finansminister Restad i brev av 16. november 1998 advarte Høyre (dette var før «det justerte sentrumsopplegget» ble lagt fram) med at «Høgre sin føresetnad om auka utbytte frå Telenor, Arcus og Statnett på til saman 810 mill. kroner kan vere urealistisk og medføre store endringar i rammevilkåra for selskapa». Disse medlemmer viser til at de fem borgerlige partiene nå er enige om å børsnotere og delprivatisere Telenor og selge Arcus. Disse medlemmer mener slike forslag må legges fram for Stortinget etter en grundig vurdering og ikke at en delprivatisering av Telenor skal gjennomføres etter et vedtak i Stortinget som følge av et inndekningsbehov ved et budsjettforlik.

Disse medlemmer viser videre til at finansministeren i svarbrev til Arbeiderpartiets stortingsgruppe av 27. november 1998 gir følgende forklaring på det foreslåtte ekstraordinære utbyttet fra A/S Sydvaranger: «Selskapets resultatregnskap for 1998 ventes å vise et resultat i balanse. Utbytteforslaget er basert på verdiene av selskapets balanseførte anleggsmidler.»

Disse medlemmer påpeker at Stortinget i dette svaret ikke gjøres kjent med konsekvensene av en slik bruk av de balanseførte anleggsmidler.

Disse medlemmer viser til at barn og eldre er tapere når de borgerlige partiene kutter på utgiftssiden i budsjettet. Budsjettet betyr en vesentlig svakere kommuneøkonomi. Dette vil gå ut over grunnleggende velferdstjenester. Eldresatsingen følges ikke opp slik Stortinget har vedtatt. Det betyr at 2p100 eldre ikke får den omsorgen de har blitt lovet.

Disse medlemmer viser til at alle andre barnefamilier enn de som får kontantstøtte må betale i form av bråstopp i barnehageutbyggingen og økt foreldrebetaling i skolefritidsordningen. Disse medlemmer mener at et kutt på 125 mill. kroner på skolefritidsordningen vil ramme de barna som har mest behov for ordningen.

Disse medlemmer viser til svar av 26. november 1998 til Arbeiderpartiets stortingsgruppe fra finansministeren om barnehageutbyggingen. Her heter det:

«I statsbudsjettet for 1998 er måltallet for nyetablering av barnehageplasser at 13 500 nye barn skal få et barnehage tilbud .... På bakgrunn av søknader om driftstilskudd til barnehager, anslår departementet at det i løpet av 1998 etableres mellom 4 000 og 5 000 nye plasser.»

Disse medlemmer mener at dette viser at kontantstøtten allerede har gitt en kraftig reduksjon i nybyggingen av barnehager.

Disse medlemmer viser videre til at det er bygd så få nye barnehageplasser i år at nivået vi går inn i 1999 med er så lavt at de fem borgerlige partiene i budsjettforliket har kunnet kutte med hele 125 mill. kroner i driftstilskuddet neste år. Et kutt på 125 mill. kroner tilsvarer helårsvirkningen av driftstilskuddet til omlag 4 000 barnehageplasser. På toppen av dette kommer regjeringspartiernes historisk lave satsing på nybygging til neste år på bare 2 500 nye barnehageplasser.

Disse medlemmer mener Regjeringen og de fem borgerlige partiene med dette har gitt opp målsettingen om full barnehagedekning.

Disse medlemmer viser til at kommunesektorens inntekter samlet svekkes med omlag 300 mill. kroner i forhold til Regjeringens opprinnelige opplegg.

Disse medlemmer viser til at de samlede inntekter for kommunesektoren med dette opplegget vil være over 800 mill. kroner lavere enn i Arbeiderpartiets opplegg. De frie inntektene i Arbeiderpartiets kommuneopplegg er omlag 1,2 mrd. kroner høyere enn i det kommuneopplegget som følger av det borgerlige budsjettforliket. I tillegg har Arbeiderpartiet forslag om redusert arbeidsgiveravgift ut over kompensasjonen for økt sykelønnsansvar som vil gi kommunene ytterligere 100 mill. kroner i reduserte utgifter.

Arbeiderpartiets stortingsgruppe har i forbindelse med budsjettforliket mellom sentrumspartiene, Framskrittspartiet og Høyre stilt finansministeren flere

spørsmål. I svar av 26. november 1998 fra finansministeren på disse spørsmålene går bl.a. følgende fram:

På spørsmål som viser til at det en rekke steder i budsjettforlikets punkt 4 og 5 henvises til Revidert nasjonalbudsjett 1999, svarer finansministeren at behovet for «eventuelle tilleggsbevilgninger vil bli søkt dekket ved reduksjon i den gjenstående reserven for tilleggsbevilgninger eller ved utgiftsreduksjoner/inntektsøkninger på andre områder». Disse medlemmer mener dette viser at det for flere av avtalepunktene i det borgerlige budsjettforliket, så som Forsvarets utgifter til internasjonale operasjoner, økt innsatsstyrt finansiering av sykehusene og jobbgarantien overfor ferdigutdannede politihøgskolestudenter, ikke er inndekning i det budsjettforslag disse partiene står bak.

Produksjonstilskuddet under pressestøtten reduseres med 35 mill. kroner eller 18 pst. i forhold til Regjeringens forslag. Finansministeren svarer at kuttet «gjør det nødvendig med en gjennomgang av forskriften om produksjonstilskudd til dagsaviser for å sikre at en best mulig kan nå de pressepolitiske mål». Disse medlemmer viser til at dette er andre år på rad regjeringen Bondevik og de fem borgerlige partiene reduserer pressestøtten. Disse medlemmer viser til at svaret fra finansministeren innebærer at kuttet vil ramme nr. 2-aviser i de store byene eller små distriktsaviser.

Disse medlemmer viser til at budsjettforlikets kutt på 10 mill. kroner til fornyelse av fiskeflåten ifølge finansministeren medfører enten «lavere grad av fornying innenfor fiskeflåten» eller at «tilskuddutmålingen til nybygging av 2 ferskfisktrålere» ikke blir realisert.

Disse medlemmer viser til at innstramningseffekten av det borgerlige budsjettforliket er klart lavere enn i Regjeringens opplegg. Regjeringen selv hevder at den finanspolitiske innstramningen i det borgerlige budsjettforliket er 1,3 mrd. kroner lavere enn i Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at godt over 1 mrd. kroner av innstramningen i forliket er kutt av engangskarakter eller andre kutt med ingen eller ubetydelig reell innstrammende effekt. Disse medlemmer viser bl.a. til at de borgerlige partiene er enige om å kutte 500 mill. kroner i Ymseposten og at redusert rentestøtte til Polen gjennom GIEK skal bidra til innstramningen med 110 mill. kroner.

Disse medlemmer viser videre til at rene anslagsendringer i utgiftene til folketrygden på 250 mill. kroner på tampen trekkes inn som inndekningsforslag i det borgerlige forliket. Disse medlemmer viser til at dette bare er en måte å bruke mer oljepenger på. Disse medlemmer viser videre til at Arbeiderpartiet har innarbeidet anslagsendringene i sitt eget budsjettforslag, men at dette bidrar til å styrke balansen i Arbeiderpartiets opplegg og redusere bruken av oljepenger med 250 mill. kroner.

Disse medlemmer mener at den reelle innstramningen i Regjeringens opplegg er klart mindre enn det regjeringspartiene hevder. Disse medlemmer viser til at summen av kutt som skyldes anslagsendrin-

ger, bruk av Ymseposten, kutteforslag uten reell innstrammende effekt og utbytteøkninger fra statlige selskap samlet gir en tvilsom inndeckning på godt over 1 mrd. kroner.

På denne bakgrunn mener disse medlemmer at den reelle innstrammningseffekten av det borgerlige budsjettforliket er nærmere 6,5 mrd. kroner enn 7,7 mrd. kroner som Regjeringen og sentrumpartiene hevder.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen under budsjettbehandlingen ikke har presentert overfor Stortinget noen informasjon eller analyser som tilsier et mindre behov for å stramme til i finanspolitikken. Disse medlemmer viser i den forbindelse til brev av 17. november 1998 fra finansministeren til Arbeiderpartiet der Restad skriver:

«Den nye informasjonen som er kommet tilsier etter Finansdepartementets syn ingen vesentlige endringer i vurderingene av norsk økonomi siden Nasjonalbudsjettet 1999.»

2.2.2 Endringer i forslag til rammevedtak

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Finansdepartementet etter komiteens «første avgivelse» har kommet med korrigerede opplysninger om hvordan inntektene på CO₂-avgiften skal posteres på de forskjellige kapitler og poster som følger av at Arbeiderpartiet går imot Regjeringens forslag om å øke denne avgiften.

Disse medlemmer viser til at dette også er tilfelle for provenyforslaget av arveavgiften, hvor merprovenyet av Arbeiderpartiets opplegg nå er justert

ned til 10ømill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser videre til at det i forbindelse med budsjettforliket mellom sentrumpartiene, Fremskrittspartiet og Høyre er presentert anslagsendringer på 250ømill. kroner i reduserte utgifter for folketrygden som de fem borgerlige partiene bruker for å dekke inn økte utgifter på andre områder. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet har innarbeidet anslagsendringene i sitt eget budsjettforslag, men at dette bidrar til å styrke balansen i Arbeiderpartiets opplegg.

Disse medlemmer viser også til at det er gjort små justeringer i Arbeiderpartiets opplegg på rammene for miljø og energi. Det er kuttet 6ømill. kroner på rammen for energi og økt tilsvarende med 6ømill. kroner på rammen for miljø.

Disse medlemmer foreslår at det på rammeområde 12 bevilges -30ø274ø000ø000 kroner, som er en økning på 95ømill. kroner i forhold til forslaget fra disse medlemmer i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Disse medlemmer foreslår at det på rammeområde 13 bevilges 2ø195ø150ø000 kroner, som er en økning på 5ø938ø000 kroner i forhold til forslaget fra disse medlemmer i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Disse medlemmer foreslår at det på rammeområde 15 bevilges 23ø719ø119ø000 kroner, som er en reduksjon på 30 mill. kroner i forhold til forslaget fra disse medlemmer i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Disse medlemmer foreslår at det på rammeområde 16 bevilges 139ø238ø721ø000 kroner, som er en reduksjon på 220 mill. kroner i forhold til forslaget fra disse medlemmer i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Tabell 2.1

Forslag til rammesummar frå Arbeidarpartiet i Budsjett-innst. S. I (1998-99), endringar i denne innstillinga i høve til framlegget frå Arbeidarpartiet i Budsjett-innst. S. I (1998-99) og forslag frå Arbeidarpartiet i denne innstillinga. Alle forslaga i tusen kroner.

Ramme	Forslag frå AP i Budsjett-innst. S. I.	Endringar i denne innstillinga	Forslag frå AP i denne innstillinga
1 Statsforvaltning	11 816 686	0	11 816 686
2 Familie og forbruker	25 844 681	0	25 844 681
3 Kultur	1 830 477	0	1 830 477
4 Utenriks	12 085 308	0	12 085 308
5 Justis	7 670 034	0	7 670 034
6 Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	6 417 415	0	6 417 415
7 Dagpenger m.v.	9 694 000	0	9 694 000
8 Forsvar	23 745 078	0	23 745 078
9 Næring	3 254 975	0	3 254 975
10 Fiskeri	452 360	0	452 360
11 Landbruk	13 397 463	0	13 397 463
12 Olje og energi	-30 179 000	-95 000	-30 274 000
13 Miljø	2 189 212	+5 938	2 195 150
14 Stortinget	725 559	0	725 559
15 Sosial og helse	23 749 119	-30 000	23 719 119
16 Folketrygden, sosial og helse	139 458 721	-220 000	139 238 721

Ramme	Forslag frå AP i Budsjett-innst. S. I.	Endringar i denne innstillinga	Forslag frå AP i denne innstillinga
17 Utdanning og forskning	24 722 206	0	24 722 206
18 Samferdsel	16 000 280	0	16 000 280
19 Rammetilskudd til kommunesektoren	51 276 818	0	51 276 818
20 Tilfeldige utgifter og inntekter	5 721 254	0	5 721 254
21 Eksportgarantier	-177 000	0	-177 000
22 Finansadministrasjon	8 005 344	0	8 005 344
23 Skatter og avgifter	-404 881 975	+140 000	-404 741 975
24 Utbytte m.v.	-4 657 542	0	-4 657 542
Sum før lånetransaksjonar og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-51 838 527	-199 062	-52 037 589

2.3 Merknader frå Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre

2.3.1 Generelt om endringar i det økonomiske opplegget

Medlemene i komiteen frå Kristeleg Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til finansinnstillinga der korkje framlegget frå sentrumpartia eller andre parti hadde eit fleirtal bak seg. Desse medlemene finn grunn til å understreke at i ein situasjon der økonomien internasjonalt er meir ustabil enn på lang tid, kan ein slik mangel på avklaring i seg sjølv medverke til å forsterke dei problema ein har med svak krone og høge renter.

Desse medlemene vil vidare syne til at Regjeringa i framlegget til budsjett for 1999 uttala at det var eit hovudmål at eit stramt opplegg over tid skal bringe renta i Noreg ned til eit vanleg europeisk nivå. Ut frå ei slik målsetting var det òg naturleg at Regjeringa tok nye initiativ etter at forhandlingsforsøka i finanskomiteen ikkje hadde gitt avklaring for budsjettet for 1999.

Desse medlemene meiner det er av stor verdi for tilliten til norsk økonomi at eit nytt justert budsjettforslag frå regjeringspartia har fått fleirtal gjennom subsidiær støtte frå Framstegspartiet og Høgre. Det legg grunnlag for at ein kan handsame budsjettet i fagkomiteene omlag etter den tidsplanen som var vedteken. Desse medlemene meiner at det er viktig at ein kan fullføre budsjetthandsaminga etter dei nye prinsippa som vart sett i verk hausten 1997.

Desse medlemene syner til merknader i finansinnstillinga der det går fram at Regjeringa sine hovudprioriteringar, satsing på helse, omsorg, barnefamiljar og distrikt er følgt opp. Desse medlemene vil streke under at denne prioriteringa også går klårt fram av det endra forslaget frå regjeringspartia som Framstegspartiet og Høgre subsidiært vil slutte seg til.

Desse medlemene legg særleg vekt på at det nye sentrumsopplegget er like stramt som det regjeringspartia stod bak i finansinnstillinga, ei innstramming på om lag 8pmrd. kroner. Desse medlemene vil peike på at det nye forslaget fører vidare skatte- og avgiftsnivået frå inneverande år. Dette vil gje eit godt

grunnlag for ei moderat pris- og lønnsutvikling i 1999. Budsjettendringane er gjennom reduserte skattar og avgifter er dekt inn ved utgiftsreduksjonar og auka inntekter på andre område.

Desse medlemene viser til det justerte sentrumsforslaget og endringane som følgje av avtalen mellom regjeringspartia, Framstegspartiet og Høgre. Hovudtrekka i avtalen er attgjeve nedafor. I tillegg til framlegg om endra utgifter og inntekter i budsjettet er ein samd om å be Regjeringa legge fram forslag til Stortinget på andre område.

Desse medlemene meiner heilskapen i opplegget gjev grunnlag for ei utvikling mot lågare rente. Dette vil òg vere avhengig av andre faktorer, fremst av dei oljeprisutviklinga og eit vellukka inntektspolitisk samarbeid.

Hovudtrekka i avtalen mellom sentrumpartia og Framstegspartiet og Høgre er:

- Reduksjonar i det bokførte skatte- og avgiftsnivået for 1999 med ytterlegare 2p350pmill. kroner (i tillegg til forslag frå regjeringspartia om 1p635pmill. kroner i reduksjonar i finansinnstillinga), som vil seie at skatte- og avgiftsnivået vert nullstilt frå 1998 til 1999. Ein legg til grunn at endringane i skatteopplegget ikkje skal påverke kommuneøkonomien.
- Inndekninga vert gjort ved kutt og auka inntekter på til saman 2p195pmill. kroner.

Desse medlemene viser til at avtalepartane godtek bortfall av investeringsavgifta (400pmill. kroner) for landbruket, som Regjeringa har gjort framlegg om. Det vert gjort framlegg om ein reduksjon av løyvingane på kap. 1150 med til saman 100pmill. kroner. Det vert lagt til grunn at føresetnadene i jordbruksavtalen 1998-99 vert følgt opp i avtaleperioden. Innsparingane skal gjennomførast med basis i forventa underforbruk frå tiltak som er gjennomførde eller som er planlagd gjennomført.

Desse medlemene viser til at summen av kontantstøtte og småbarnstillegg skal reduserast med

krp7p884 pr. barn i 1999, men at dette skal utbetalast fullt ut frå år 2000.

Desse medlemene viser vidare til at under departementa vert utgiftene redusert med til saman 335pmill. kroner.

Desse medlemene viser vidare til at løyvingane ut over forslaga frå regjeringspartia i finansinnstillinga skal aukast med:

- Forsvar 130 mill. kroner.
- Justis 50 mill. kroner.
- Helse/eldre 100 mill. kroner.

(Redusert tak på eigenandelar 95pmill. kroner - stimuleringsiltak for legar til utkantstrok 5pmill. kroner).

Desse medlemene er nøgde med at stabiliteten i norsk økonomi med dette opplegget er sikra og viser til at hovudmålet for Regjeringa om ein stram økonomisk politikk for å legge til rette for at rentene kan gå ned, med dette har oppnådd fleirtal.

Desse medlemene viser elles til sine merknader og framlegg under kap. 4 i denne innstillinga.

Kommuneopplegget

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til endringer i det justerte sentrumsopplegget som følge av avtalen om subsidiær støtte fra Fremskrittspartiet og Høyre. Resultatet for kommunesektoren er at summen av endringene i inntekter og utgifter er tilnærmet null. Det innebærer at Regjeringens forslag til kommuneopplegg for 1999 gjennomføres som forutsatt.

Disse medlemmer viser til at bortfall av elavgiften og avgiften på fyringsolje betyr en besparelse på 120pmill. kroner for kommunesektoren. At arbeidsgiverperioden innenfor sykelønnsordningen ikke utvides innebærer en besparelse for kommunesektoren på anslagsvis 190pmill. kroner. Nettovirkningen av budsjettavtalen er om lag 135pmill. kroner i reduserte skatteinntekter for kommunene og om lag uendret nivå på skatteinntektene for fylkeskommunene. For å oppveie endringen i reduserte skatteinntekter som følge av endringer i skatteopplegget foreslås innbyggertilskuddet til kommunene satt opp med 135pmill. kroner.

Justert for redusert innbyggertilskudd på 85pmill. kroner som følge av endringer i det justerte sentrumsopplegget, blir netto økning i innbyggertilskuddet 50pmill. kroner.

Disse medlemmer vil vidare peke på at erfaring tilsier at et mer utbygd barnehagetilbud med større variasjon i tilbud trekker til seg grupper som ikke tidligere har vurdert barnehage som et alternativ. Kontantstøtte som kan kombineres med barnehage på deltid øker variasjonen og kan faktisk øke behovet for ulike barnehagetilbud. Innføring av kontantstøtte vil endre behovet for barnehagetilbud for 1- og 2-åringer, men det er usikkert hvordan dette slår ut i de enkelte kommuner og totalt nasjonalt. Disse medlemmer viser

til at budsjettavtalen medfører en reduksjon i driftstilskudd til barnehager med 125pmill. kroner i forhold til Regjeringens forslag på 360pmill. kroner. Disse medlemmer viser til at Regjeringens bevilgning vil gi 2p500 nye plasser fordelt på 1p000 nye plasser for barn over 3 år, og 1p500 nye plasser for barn under 3 år i løpet av 1999. Disse medlemmer vil peke på at med en bevilgning på 235pmill. kroner til nye plasser, er et positivt bidrag med sikte på å nå behovsdekningen i år 2000. Disse medlemmer vil vidare peke på at dersom det bygges flere nye barnehageplasser enn overslagsbevilgningen har tatt høyde for, forutsetter disse medlemmer at posten vil bli tilført nye midler. Disse medlemmer vil til slutt understreke at man gjennom kontantstøtte tilfører aldersgruppen barn mellom 1 og 3 år omlag 2,8pmsrd. kroner, slik det går frem av Regjeringens forslag.

2.3.2 Endringer i forslag til rammevedtak

Medlemene i komiteen fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til endringer i det justerte sentrumsopplegget slik det er omtalt i pkt. 2.2.1.

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 1 vert løyvt 11p729p350p000 kroner, som er ein reduksjon på 90p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 2 vert løyvt 27p763p181p000 kroner, som er ein reduksjon på 775p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 3 vert løyvt 1p785p477p000 kroner, som er ein reduksjon på 35p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 4 vert løyvt 11p885p208p000 kroner, som er ein reduksjon på 41p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 5 vert løyvt 7p787p034p000 kroner, som er ein auke på 50p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 6 vert løyvt 5p726p015p000 kroner, som er ein reduksjon på 310p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 7 vert løyvt 9p794p000p000 kroner, som er det same som forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 8 vert løyvt 23p895p078p000 kroner, som er

ein auke på 130p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 9 vert løyvt 3p185p975p000 kroner, som er ein reduksjon på 69p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 10 vert løyvt 441p360p000 kroner, som er ein reduksjon på 15p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 11 vert løyvt 13p301p463p000 kroner, som er ein reduksjon på 115p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 12 vert løyvt -30p313p000p000 kroner, som er ein auke på 119p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 13 vert løyvt 2p208p212p000 kroner, som er ein reduksjon på 15p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 14 vert løyvt 725p559p000 kroner, som er det same som forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 15 vert løyvt 24p675p321p000 kroner, som er ein auke på 921p800p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 16 vert løyvt 139p538p800p000 kroner, som er ein reduksjon på 190p800p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 17 vert løyvt 24p488p746p000 kroner, som er ein reduksjon på 135p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 18 vert løyvt 5p823p280p000 kroner, som er ein reduksjon på 20p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 19 vert løyvt 49p145p218p000. kroner, som er ein reduksjon på 971p600p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 20 vert løyvt 5p221p254p000 kroner, som tilsvarar det desse medlemene gjorde framlegg om i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 21 vert løyvt -177p000p000 kroner, som tilsvarar det desse medlemene gjorde framlegg om i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 22 vert løyvt 7p713p344p000 kroner, som er ein reduksjon på 20p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 23 vert løyvt -401p774p975p000pkrone, som er ein reduksjon på 1p934p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Desse medlemene foreslår at det på rammeområde 24 vert løyvt -5p227p542p000 kroner, som er ein auke på 125p000p000 kroner i høve til forslaget frå desse medlemene i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Tabell 2.2

Forslag til rammesummar frå Kristeleg Folkeparti, Senterpartiet og Venstre i Budsjett-innst. S. I (1998-99), endringar i denne innstillinga i høve til forslaget frå Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre i Budsjett-innst. S. I (1998-99) og forslag frå Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre i denne innstillinga. Alle forslaga i tusen kroner.

Rammeområde	Forslag frå KrF, SP og V i Budsjett-innst. S. I.	Endringar i denne innstillinga	Forslag frå KrF, SP og V i denne innstillinga
1 Statsforvaltning	11 819 350	-90 000	11 729 350
2 Familie og forbruker	28 538 181	-775 000	27 763 181
3 Kultur	1 820 477	-35 000	1 785 477
4 Utenriks	11 926 208	-41 000	11 885 208
5 Justis	7 737 034	+50 000	7 787 034
6 Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	6 036 015	-310 000	5 726 015
7 Dagpenger m.v.	9 794 000	0	9 794 000
8 Forsvar	23 765 078	+130 000	23 895 078
9 Næring	3 254 975	-69 000	3 185 975
10 Fiskeri	456 360	-15 000	441 360
11 Landbruk	13 416 463	-115 000	13 301 463

Rammeområde	Forslag fra KrF, SP og V i Budsjett-innst. S. I.	Endringer i denne innstillinga	Forslag fra KrF, SP og V i denne innstillinga
12 Olje og energi	-30 194 000	-119 000	-30 313 000
13 Miljø	2 223 212	-15 000	2 208 212
14 Stortinget	725 559	0	725 559
15 Sosial og helse	23 753 521	+921 800	24 675 321
16 Folketrygden, sosial og helse	139 729 600	-190 800	139 538 800
17 Utdanning og forskning	24 623 746	-135 000	24 488 746
18 Samferdsel	15 843 280	-20 000	15 823 280
19 Rammetilskudd til kommunesektoren	50 116 818	-971 600	49 145 218
20 Tilfeldige utgifter og inntekter	5 221 254	0	5 221 254
21 Eksportgarantier	-177 000	0	-177 000
22 Finansadministrasjon	7 733 344	-20 000	7 713 344
23 Skatter og avgifter	-403 708 975	+1 934 000	-401 774 975
24 Utbytte m.v.	-5 102 542	-125 000	-5 227 542
Sum før lånetransaksjonar og overføring til/frå Statens Petroleumsfond	-50 648 042	-10 600	-50 658 642

2.4 Merknader frå Framstegspartiet

2.4.1 Generelt om endringar i det økonomiske opplegget

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet subsidiært slutter seg til det justerte budsjettopplegget fra sentrumspartiene. Dette gjør Fremskrittspartiet først og fremst av hensyn til behovet for å vedtatt et budsjett. Disse medlemmer mener det var avgjørende at de foreslåtte skatte- og avgiftsøkningene ble stoppet, slik at det relativt gode lønnsoppkjøret ikke ble trukket inn igjen gjennom skatter og avgifter. Husholdninger, næringsliv og kommuner har allerede store utgifter knyttet til det unødvendig høye rentenivået. Disse medlemmer mener derfor at fokus nå må være rettet mot å få renten ned til normalt nivå. Disse medlemmer er ikke overbevist om at dette vil skje som en konsekvens av budsjettavtalen, da norsk økonomi er svært oljeavhengig. Oljeavhengigheten gjør norsk økonomi svært sårbar, særlig i en tid med svært lave oljepriser, som også kan vare i lang tid. Samtidig har vi en situasjon preget av politiske uttalelser som river ned inntrykket av en sterk og solid økonomi, som den norske tross alt er. Dette bidrar også til å påvirke kronekursen og dermed også norsk rentenivå.

I den senere tid har disse medlemmer observert en rekke offentlige uttalelser fra Norges Bank knyttet til gjeldende valutaregime og håndteringen av rente- og støttekjøpspolitikken. Disse uttalelsene slår fast at det ikke lenger er aktuelt for Norges Bank å bruke renten som et ytterligere virkemiddel for å stabilisere kronekursen. I tillegg til det nåværende høye rentenivået intervereres det nå også ved støttekjøp av norske kroner. Disse medlemmer er bekymret over at norske valutareserver derved blir stadig mindre og mener dette er et ytterligere varsku i forhold til det gjeldende pen-

gepolitiske regime. Over tid vil ikke en liten nasjon som Norge makte å stå imot et vedvarende press mot den norske kronen.

Disse medlemmer deler ikke sentrumspartienes eller Høyres oppfatning av behovet for innstramminger over statsbudsjettet. Tvert i mot mener disse medlemmer at budsjettet er for stramt og at dette kan få negative konsekvenser for økonomien. Disse medlemmer tror heller ikke at inflasjonsprognosene for norsk økonomi er reelle, da flere forhold peker i retning av deflasjonsforventninger for økonomien. Samtidig er det heller ikke riktig å stramme inn i en tid hvor det fryktes økt arbeidsledighet.

Disse medlemmer mener derfor at det nå mer enn noen gang er nødvendig med en omlegging av norsk pengepolitikk og finner det uheldig at dette ikke ble et resultat av budsjettforhandlingene.

Disse medlemmer mener allikevel at budsjettavtalen bærer med seg en rekke gode resultater, selv om den også innehar elementer som ligger langt fra Fremskrittspartiets primære synspunkter. Dette er selvfølgelig også årsaken til at Fremskrittspartiet slutter seg subsidiært til sentrumsopplegget, når vårt eget budsjettalternativ ikke oppnår flertall.

Forhandlingsresultatet viser uansett at Fremskrittspartiet har satt sitt preg på budsjettet. En sterkere satsning på områder som politi, forsvar og helsevesen, en videreføring av dagens skatte- og avgiftsnivå fremfor store skjerpelser, videreføring av rederibeskatningsregimet og refusjonsordningen for sjøfolk, gjenoppsettelse av særfradraget for eldre, delprivatisering og aksjesalg og ikke minst en økning av den innsatsbaserte finansieringen av helsevesenet viser dette. Derfor mener disse medlemmer at det er forsvarlig subsidiært å slutte seg til det justerte opplegget fra sentrumspartiene.

Disse medlemmer viser til merknad under kap. 3 i denne innstilling om at noen forslag fremsatt under kap. 9 Forslag fra mindretall i Budsjett-innst. S. I (1998-99) nå trekkes eller omformuleres som følge av at avtalen med sentrumpartiene ivaretar hele eller deler av disse forslagene. Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader og forslag under kap. 3 i denne innstilling.

2.5 Merknader fra Høyre

2.5.1 Generelt om endringer i det økonomiske opplegget

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres forslag til statsbudsjett for 1999, slik dette fremgår av Budsjett-innst. S. I (1998-99) og Budsjett-innst. S. nr. 1 (1998-99). Høyres forslag til statsbudsjett viser at det er fullt mulig å omprioritere innenfor forsvarlige budsjetttrammer, for å styrke kjerneområder og redusere skatte- og avgiftsnivået. Høyres forslag til statsbudsjett innebærer en reduksjon i skatter og avgifter på 7,4 mrd. kroner i forhold til regjeringen Bondeviks forslag, sammen med en betydelig satsing på blant annet veiutbygging, forsvar, politi og forskning og utdanning. I tillegg opprettholder og forsterker Høyre Regjeringens satsing på helse og eldre.

Disse medlemmer viser til at det i finansinnstillingen ikke var flertall for noe alternativ til statsbudsjett for 1999. Etter at finansinnstillingen ble avgitt, har sentrumpartiene kommet Høyres krav i møte, blant annet ved å gå med på ikke å øke skatte- og avgiftsnivået fra 1998 til 1999, redusere kuttene på forsvarsbudsjettet og øke bevilgningene til politi og rettsvesen. Samtidig er det klart at blant annet forslaget om utvidelse av arbeidsgivers ansvar for sykkelønn og forslaget om kortere ferie ikke blir vedtatt.

Disse medlemmer viser til at det i sentrumpartiernes endelige, justerte budsjettforslag ikke blir noen skatte- og avgiftsøkninger, og at endringen i skatte- og avgiftsnivået i forhold til det såkalte referansesystemet er null på bokført basis. Disse medlemmer viser videre til at skatte- og avgiftsopplegget i sentrumpartiernes forslag, i påløpt virkning innebærer en skattelette på over 1/2 mrd. kroner i forhold til 1998. Dette innebærer at når en ser bort fra virkninger som følger av innbetalingsrutiner m.v., så innebærer dette forslaget enn reell skattelette på over 1/2 mrd. kroner fra 1998 til 1999. Disse medlemmer viser til at disse endringene i skatte- og avgiftsopplegget innebærer at anslaget for prisvekst i 1999 kan settes ned med minst 0,5 prosentpoeng.

Disse medlemmer viser til at den underliggende utgiftsveksten i sentrumpartiernes endelige, justerte budsjettforslag er på +3/4 pst., mot +1 pst. som foreslått av regjeringen Bondevik. Disse medlemmer mener dette er en viktig forbedring i budsjettopplegget.

Disse medlemmer viser til at innstrammingseffekten i sentrumpartiernes endelige, justerte budsjettforslag vil være om lag 8 mrd. kroner. Dette er en noe mindre innstramming enn Regjeringen opprinnelig

foreslo, som Høyre støttet. Disse medlemmer legger vekt på at forslagene om å øke skatte- og avgiftsnivået er falt bort. Dette vil bidra til lavere prisstigning og mer moderate lønnsoppgjør i 1999. Samlet sett mener derfor disse medlemmer en slik svekkelse av stramheten i budsjettet for 1999 kan forsvares.

På denne bakgrunn finner disse medlemmer å kunne gi sin subsidiære støtte til sentrumpartiernes forslag.

Disse medlemmer viser for øvrig til disse medlemmers merknader og forslag under pkt. 4 i denne innstilling. Disse medlemmer viser til merknad under pkt. 3 i denne innstilling om at noen forslag fremsatt under pkt. 9 Forslag fra mindretall i Budsjett-innst. S. I (1998-99) nå trekkes eller omformuleres som følge av at avtalen med sentrumpartiene ivaretar hele eller deler av disse forslagene.

2.6 Merknader fra Sosialistisk Venstreparti

2.6.1 Generelt om endringer i det økonomiske opplegget

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at budsjettforliket mellom sentrum og Høyre og Fremskrittspartiet gir høyrepartiene en langt sterkere innflytelse over den økonomiske politikken enn det velgerne har gitt dem. Høyrepartiene har, utenfor regjeringsposisjon, antagelig fått til en sterkere høyredreining av politikken enn de ville klart i regjering. Legger vi stortingspartienes programmer og valgløfter til grunn er det egentlig ikke flertall for politikken som følger av budsjettforliket.

Dette medlem har uttrykt bekymring for at en innstramming i den størrelsesorden Regjeringa la opp til vil bidra til økende arbeidsledighet neste år uten at renta reduseres. Dette medlem har også merket seg LOs bekymring for det samme, når LO i en pressemelding 27. oktober 1998 uttaler: «... en innstramming som nå kommer for sent og er for sterk. Det legges opp til å bremse når vi vil trenge mer fart og optimisme.» Det er derfor en positiv side ved budsjettforliket at innstrammingsnivået reduseres med 1,2 mrd. kroner formelt. Reduksjon i ymse post, nye beregninger for trygdeutgifter, økning av engangsinntekter i form av økt utbytte og reduserte bevilgninger til bistand gir ingen innstrammingseffekt i norsk økonomi. Reelt sett er derfor innstrammingsnivået redusert med i overkant av 2 mrd. kroner.

Dette medlem har i sitt budsjettalternativ lagt opp til en ytterligere reduksjon i innstrammingsnivå, ned til 4,5 mrd. kroner. Likevel må de borgerlige partiernes avblåsning av norgesmesterskap i innstramming oppfattes positivt, selv om det stiller Høyre og sentrumpartiernes tidligere pukking på at nøyaktig 9 mrd. kroner i innstramming var nødvendig for å få ned renta, i et underlig lys.

Dette medlem har i sitt budsjettalternativ foreslått en lettelse i avgiftsnivå på i overkant av 1 mrd. kroner, innenfor et avgiftsopplegg hvor særlig miljøavgifter øker. Økning av skatter overfor grupper med

høy inntekt og høy formue gir bedre fordeling og sterkere innstrammingseffekt enn økte avgifter. På den annen side er miljøavgifter nødvendig for å få til en mer effektiv ressursutnyttelse. For å kompensere for økning av miljøavgifter har Sosialistisk Venstreparti lagt vekt på betydelige reduksjoner i enkelte andre avgifter og inntektsskatt for lave og middels inntekter. Selv om dette medlem foreslår et lavere avgiftsnivå er det nødvendig å nyansere påstanden om at lavere avgifter vil gi lavere prisstigning. Redusert avgiftsnivå har samme effekt som å dele ut penger til økt kjøpekraft. Økt kjøpekraft gir prispress som kan resultere i høyere prisstigningstakt. Derfor vil et lavere avgiftsnivå som ikke følges opp med å trekke inn kjøpekraft på andre måter bidra til større, ikke mindre prispress. Når det borgerlige budsjettforliket nuller ut alle avgiftsøkninger samtidig som innstrammingsnivået reduseres, vil dette isolert sett, føre til større, ikke mindre prispress enn Regjeringens opprinnelige forslag. Dette er stikk i strid med hva de selv hevder vil være effekten av sitt opplegg. Dette medlem mener at faren for økt inflasjon neste år er overdrevet. Det er større fare for økt arbeidsledighet.

Dette medlem har fått Finansdepartementet til å beregne fordelingsvirkningene av budsjettforliket. Tallene viser at skatteopplegget vil skape økende forskjeller i Norge. I forhold til referansealternativet vil folk med inntekter under 250p000 få mellom 200 og 400 kroner i skattelette. Dette vil på ingen måte kompensere for de økninger i egenbetalinger som budsjettforliket legger opp til. Heller ikke vil det kompensere for den skatteøkning som forliket legger opp til overfor alle fagorganiserte når de reduserer verdien av fagforeningsfradraget. Grupper som har mindre behov for det får derimot større skattelette: Folk med inntekter over 350p000 får fra 500 kroner og oppover i lettelse, mens folk med inntekter over 750p000 får fra 1p300 kroner og oppover i skattelettelse.

Dette medlem konstaterer at høyrepartiene har fått igjennom en rekke usosiale kutt. Kuttet på 125 mill. kroner på skolefritidsordningen vil gjøre ordningene dyrere, og bidra til å utestenge nettopp de barn som særlig kan ha behov for et fritidstilbud.

Kuttet på 125 mill. kroner på tilskuddet til barnehager utgjør statens andel av mellom 8p000 og 14p000 barnehageplasser, avhengig av om plassene er for barn over eller under 3 år.

Dette medlem vil spesielt advare mot de store negative konsekvenser forliket har for oppvekstvilkår for barn og unge. For å kunne nyttiggjøre seg øremerkede tilskudd til eldre og helse, må kommunene kutte på andre områder. Dette vil gå ut over skoler, ungdomstilbud, barnevern og kultur. Budsjettforliket følger opp med et smålig kutt på 2 mill. kroner overfor rimelige, men viktige forebyggende ungdomstiltak i storbyene. Dette er stikk i strid med forlikets erklæringer om å ville bekjempe kriminalitet.

Dette medlem vil peke på at sykdomsskatten øker med 700 mill. kroner i det borgerlige budsjettopp-

legget. Dette står i grell kontrast til vernet av høyt-lønnsgrupper og aksjeeiere og viser hvilke grupper som blir prioritert.

Dette medlem vil også trekke fram kuttet på overføringene til kommunene på 200 mill. kroner. Forlikspartiene kan ikke dekke seg bak at kommunene til gjengjeld vil få gevinst av ingen økning i el-avgift og ingen økning i kommunenes ansvar for sykepengeutbetalinger. For disse tiltakene er ennå ikke innført, og uansett var tiltakene ment som virkemidler for å få til endret adferd, ikke som tiltak for å regulere kommunenes inntektsnivå.

Dette medlem konstaterer at budsjettforliket også er et tilbakeskritt i forhold til å kunne bremse fraflyttingen fra Distrikts-Norge. Sentrumspartiene har latt seg presse til kutt i distriktpakken på 100 mill. kroner. Dette vil bl.a. ramme næringsfond og etablererstipend som mange steder spiller en viktig rolle for å utvikle det lokale næringsliv. Nedlegging av postkontor har fått en ytterligere omdreining gjennom kuttet på 10 mill. kroner på bevilgningen til ulønnsomme posttjenester. Dette medlem vil hevde at den i utgangspunktet positive satsingen på distrikt blir lite virkningsfull, når bærebjelken som er kommuneøkonomien svikter og arbeidsmarkedspolitikken i tillegg svikter slik at presset på å flytte dit aktivitetene er størst øker ytterligere.

Budsjettforliket er svært skuffende på miljøområdet, etter dette medlems mening. Vi må vente en ytterligere økning i el-forbruk og oljefyring som følge av forlikets nulløkning i el-avgift og avvikling av mineraloljeavgiften. Kuttene på enøktiltak, energiforskning og kommunale avløpstiltak bidrar også til å fjerne grønnfargen fra regjeringspartiene.

Dette medlem finner kuttet på tiltaksplasser helt uansvarlig. Tiltaksplassene er viktig for å kunne bringe langtidsledige, vanskeligstilte ungdommer og innvandrere med mangelfulle norskkunnskaper inn i arbeidslivet. Både LO og NHO har bedt Stortinget om å ikke vedta kuttet på 2p000 plasser som Regjeringa opprinnelig foreslo. Finansdepartementet har bekreftet i brev til Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe av 26.pnovember at Regjeringen ikke baserer seg på nye prognoser for bedret sysselsettingssituasjon neste år. Når andre aktører derimot advarer mot en forverret sysselsettingssituasjon neste år, blir det å kutte ytterligere 1p000 plasser å be om økt ledighet. Vi konstaterer også at forliket legger sterke føringer på at et utvalgsarbeid om gjennomgang av arbeidsmiljøloven skal kunne ut i forslag om økt bruk av overtid. Mer overtid for de som er i jobb vil bidra til fortsatt å holde de som er ledige utenfor arbeidsmarkedet.

Dette medlem mener at budsjettforlikets opplegg for salg av statens formue ved salg av aksjer i Telenor og Arcus er et brudd med hva deler av sentrumspartiene tidligere har stått for. En privatisering av Telenor vil ikke gjøre det enklere å få til statlig styring med telepolitikken til fordel for utvikling av arbeidsplasser i distriktene. Å sette i gang slikt salg i et marked med

dagens aksjekursutvikling, uten forutgående drøftinger med ledelse og ansatte i bedriftene, er igjen en bekrefteelse på at de borgerlige partiene står for useriøst statlig eierskap.

Dette medlem vil fremheve at budsjettforliket bringer Norge i feil retning. Senterpartiet sa før valget at det er ikke behov for mer høyrepolitikk i Norge. Det hadde de helt rett i. Dette forliket gir dårligere fordeling og kutt i fellesgoder. Det skal gjennomføres den største innstramning i norsk økonomi på mange år uten at høyinnteksgrupper vil bli berørt overhodet. Hele innstramningen skal tas overfor de som er avhengig av fellesgoder. Det offentliges andel av samfunnsøkonomien vil synke ytterligere, og armslaget for store private aktører vil bli tilsvarende større. Dette er høyrepolitikk. Tiden vil vise om Senterpartiet har skiftet side eller om dette bare er et midlertidig tilbakeslag for de verdier som lå til grunn for store deler av nei-sida ved folkeavstemningen i 1994.

2.6.2 Endringer i forslag til rammevedtak

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at en gjennomgang av Budsjett-innst. S. I (1998-99) har vist at det er enkelte feil:

- Rammeområde 6 endres som følge av kap. 3540 Sametinget er ført opp med 0,606 mill. kroner som inntektsposter. Det riktige er 0 kroner.
- Rammeområde 12 endres i tråd med anslag i Finansdepartementets brev til Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe av 19. november 1998.
- Rammeområde 17 endres som følge av at kap. 274 Statlige høyskoler har blitt ført opp med -80 mill.

kroner i forhold til Regjeringens forslag. Det riktige er +80 mill. kroner.

- Rammeområde 23 endres slik det går frem av Sosialistisk Venstrepartis merknad og Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstrepartis fellesmerknad i Budsjett-innst. S. nr. 1. Tillegg nr. 1 under avsnitt 3.11.

Disse korreksjonene innebærer ingen realitetsendring i forslag til vedtak.

Dette medlem viser til oversikten over Sosialistisk Venstrepartis forslag til rammevedtak i tabell 3.49 i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Dette medlem foreslår at rammeområde 6 bevilges med 6998665 000 kroner, som er en økning på 606000 kroner i forhold til dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Dette medlem foreslår at rammeområde 12 bevilges med -31712000000 kroner, som er en reduksjon på 1480000000 kroner i forhold til dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Dette medlem foreslår at rammeområde 17 bevilges med 27895264000 kroner, som er en økning på 1600000000 kroner i forhold til dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Dette medlem foreslår at rammeområde 23 bevilges med -408543975000 kroner, som er en økning på 6020000000 kroner i forhold til dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Øvrige rammeområder foreslås bevilget med samme beløp som i Budsjett-innst. S. I (1998-99). Overskudd før overføring til Statens Petroleumsfond vil da bli 47725142000 kroner.

Tabell 2.3

Forslag til rammesummar frå Sosialistisk Venstreparti i Budsjett-innst. S. I (1998-99), endringar i denne innstillinga i høve til forslaget frå dette medlem i Budsjett-innst. S. I (1998-99) og nytt forslag frå Sosialistisk Venstreparti i denne innstillinga. Alle forslaga i tusen kroner.

Rammeområde	Forslag frå SV i Budsjett-innst. S. I	Endringar i denne innstillinga	Forslag frå SV i denne innstillinga
1 Statsforvaltning	11 974 350	0	11 974 350
2 Familie og forbruker	26 363 181	0	26 363 181
3 Kultur	2 053 477	0	2 053 477
4 Utenriks	12 227 408	0	12 227 408
5 Justis	7 920 684	0	7 920 684
6 Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	6 998 059	+606	6 998 665
7 Dagpenger m.v.	9 794 000	0	9 794 000
8 Forsvar	20 915 968	0	20 915 968
9 Næring	3 388 675	0	3 388 675
10 Fiskeri	458 360	0	458 360
11 Landbruk	13 466 463	0	13 466 463
12 Olje og energi	-31 860 000	+148 000	-31 712 000
13 Miljø	2 663 762	0	2 663 762
14 Stortinget	725 559	0	725 559
15 Sosial og helse	24 124 163	0	24 124 163

Rammeområde	Forslag frå SV i Budsjett-innst. S. I	Endringar i denne innstillinga	Forslag frå SV i denne innstillinga
16 Folketrygden, sosial og helse	140 970 400	0	140 970 400
17 Utdanning og forskning	27 735 264	+160 000	27 895 264
18 Samferdsel	17 051 580	0	17 051 580
19 Rammetilskudd til kommunesektoren	54 616 818	0	54 616 818
20 Tilfeldige utgifter og inntekter	5 721 254	0	5 721 254
21 Eksportgarantier	-177 000	0	-177 000
22 Finansadministrasjon	8 035 344	0	8 035 344
23 Skatter og avgifter	-407 941 975	-602 000	-408 543 975
24 Utbytte m.v.	-4 657 542	0	-4 657 542
Sum før lånetransaksjonar og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-47 431 748	-293 394	-47 725 142

2.7 Merknader frå Tverrpolitisk Folkevalde

2.7.1 Generelt om endringar i det økonomiske opplegget

Komiteens medlem fra Tverrpolitisk Folkevalgte ser med uro på de nedskjæringer som følger av avtalen mellom sentrumspartiene og Høyre og Fremskrittspartiet. Dette medlem mener at reduksjonen på 10 mill. kroner under kap. 2415 post 72 Tilskudd til fornyelse og kapasitetstilpasning i fiskeflåten vil være i strid med den ferdigforhandlede og godkjente fiskeriavtalen for 1999 mellom Norges fiskarlag og staten, jf. St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 13 pkt. nr. 5.

Dette medlem har i flere merknader påpekt nødvendigheten av forutsigbarhet for næringslivet. Det vil derfor være et stort problem for næringen at rammevilkårene blir endret etter at fiskeriavtalen ble godkjent. Dette medlem mener at staten ikke bør inngå avtaler som ikke kan gjennomføres og at det er viktig at staten opptre ansvarlig og følger opp avtaler som er gjort. Dette medlem vil derfor beklage at regjeringspartiene nå inngår avtale med Høyre og Fremskrittspartiet som både bryter med ønsket om forutsigbarhet for næringslivet og inngåtte avtaler. Dette medlem mener at denne reduksjonen vil føre til større vanskeligheter med å få kapasiteten innen fiskeflåten tilpasset fiskebestandene og hindre en sårt tiltrengt fornying av fiskeflåten.

Dette medlem viser for øvrig til sine merknader og til forslag til rammevedtak i Budsjett-innst. S. I (1998-99). Dette medlem vil subsidiært slutte seg

til forslaget til rammevedtak fra komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre.

Dette medlem viser for øvrig til dette medlems merknader og forslag under pkt. 4 i denne innstilling. Dette medlem viser til merknad under pkt. 3 i denne innstilling om at noen forslag fremsatt under pkt. 9 Forslag fra mindretall i Budsjett-innst. S. I (1998-99) nå trekkes eller omformuleres som følge av at sentrumspartiens justerte budsjettopplegg ivaretar hele eller deler av disse forslagene.

2.8 Oppsummering av framlegga til rammevedtak

Komiteen viser til at medlemene i komiteen fra Arbeidarpartiet og medlemene i komiteen fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre har justert sine respektive forslag til rammesummar i høve til forslaga i Budsjett-innst. S. I (1998-99). Framlegga i tabellen nedanfor frå dei andre fraksjonane i komiteen er identiske med framlegga i Tabell 3.49 i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Komiteen viser til at det av tabell 2.4 nedanfor går fram at det er fleirtal i komiteen for framlegget frå medlemmer i komiteen frå Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, med subsidiær støtte frå medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Tverrpolitisk Folkevalde. Komiteen viser til at dette framlegget er førd opp som tilråding frå komiteen i pkt. 5. Dei andre framlegga er førd opp under pkt. 4 Forslag frå mindretal nedanfor.

Tabell 2.4 Oversyn over framlegget frå Regjeringa fordelt på rammeområde og framlegga til rammesummar for rammeområde 1 til 24 i tusen kroner¹⁾

Rammeområde	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-13	AP	KrF, SP og V	FrP	H	SV	TF
1 Statsforvaltning	11 964 350	11 816 686	11 729 350	11 257 963	11 750 450	11 974 350	11 974 350
2 Familie og forbruker	27 908 181	25 844 681	27 763 181	28 598 211	28 406 181	26 363 181	27 910 681
3 Kultur	1 830 477	1 830 477	1 785 477	893 968	1 488 177	2 053 477	1 833 483
4 Utenriks	12 053 308	12 085 308	11 885 208	4 487 730	10 896 242	12 227 408	10 923 308

Rammeområde	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-13	AP	KrF, SP og V	FrP	H	SV	TF
5 Justis	7 687 034	7 670 034	7 787 034	8 031 534	7 832 034	7 920 684	7 878 034
6 Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	6 099 015	6 417 415	5 726 015	4 229 515	5 069 815	6 998 665	6 103 015
7 Dagpenger m.v.	9 794 000	9 694 000	9 794 000	9 794 000	9 794 000	9 794 000	9 794 000
8 Forsvar	23 445 078	23 745 078	23 895 078	24 531 078	24 522 078	20 915 968	23 820 078
9 Næring	3 134 975	3 254 975	3 185 975	2 217 575	2 978 975	3 388 675	3 509 975
10 Fiskeri	458 360	452 360	441 360	259 860	424 360	458 360	458 360
11 Landbruk	13 426 463	13 397 463	13 301 463	6 540 463	12 498 963	13 466 463	13 426 463
12 Olje og energi	-30 154 000	-30 274 000	-30 313 000	-30 180 000	-30 007 500	-31 712 000	-30 154 000
13 Miljø	2 228 212	2 195 150	2 208 212	1 941 833	2 101 512	2 663 762	2 238 212
14 Stortinget	725 559	725 559	725 559	730 559	720 559	725 559	725 559
15 Sosial og helse	23 807 763	23 719 119	24 675 321	27 416 763	23 786 513	24 124 163	23 987 763
16 Folketrygden, sosial og helse ...	139 180 400	139 238 721	139 538 800	136 638 400	136 356 400	140 970 400	140 180 400
17 Utdanning og forskning	24 816 746	24 722 206	24 488 746	23 912 784	24 932 746	27 895 264	25 110 246
18 Samferdsel	16 080 280	16 000 280	15 823 280	16 287 780	16 645 480	17 051 580	17 108 280
19 Rammetilskudd til kommunesektoren	50 116 818	51 276 818	49 145 218	43 426 818	48 270 818	54 616 818	50 506 818
20 Tilfeldige utgifter og inntekter..	5 731 254	5 721 254	5 221 254	5 731 254	5 721 254	5 721 254	5 721 254
21 Eksportgarantier	-177 000	-177 000	-177 000	-227 000	-177 000	-177 000	-152 000
22 Finansadministrasjon	8 035 344	8 005 344	7 713 344	7 815 710	7 731 344	8 035 344	8 037 344
23 Skatter og avgifter	-405 413 975	-404 741 975	-401 774 975	-383 184 975	-398 031 475	-408 543 975	-398 861 975
24 Utbytte m.v.	-4 655 642	-4 657 542	-5 227 542	-4 964 542	-5 467 542	-4 657 542	-5 467 542
Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-51 877 000	-52 037 589	-50 658 642	-53 812 719	-51 755 616	-47 725 142	-43 387 894

¹⁾ For rammeområda 1-22 er rammesummen differansen mellom utgifter og inntekter for dei aktuelle kapitla. Ramme 23 og 24 er reine inntektsrammer. Positive tal er netto utgifter og negative tal er netto inntekter i denne oppstillinga. Summen av dei 24 rammene gir overskotet eller underskotet i statsbudsjettet før lånetransaksjonar og overføring til/frå Statens Petroleumsfond. Eit negativt tal tyder overskot.

3. FORSLAG I BUDSJETT-INNST. S. I (1998-99) SOM TREKKES ELLER OMFORMULERES I DENNE INNSTILLING

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at forslag 3, 4, 8 og 9 i Budsjett-innst. S. I (1998-99) helt eller delvis er ivare tatt i sentrumpartiens justerte budsjettopplegg som disse medlemmer subsidiært slutter seg til.

Disse medlemmer vil etter dette trekke nevnte forslag 3, 4 og 8.

Nevnte forslag 9 omformuleres. Disse medlemmer fremmer i tråd med dette følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge forslag som åpner for delprivatisering og børsnotering av Statoil blant annet for å kunne tilføre selskapet kapital til den utenlandssatsing selskapet mener er nødvendig for å kunne hevde seg i den internasjonale konkurransen.»

4. ANDRE MERKNADER OG FORSLAG

4.1 Investeringsstøtte til eldrereformen

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, forutsetter at kommuner som ikke innen de opprinnelige 4 år får utnyttet investeringsstøtte til eldrereformen, kan få investeringsstøtte i ytterligere 2 år. Eventuelt endret bevilgningsbehov tas opp i Revidert nasjonalbudsjett.

4.2 Utvalg for gjennomgang av arbeidsmiljøloven

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er kjent med at Regjeringen, etter drøfting med partene i arbeidslivet, vil sette ned et utvalg for gjennomgang av arbeidsmiljøloven, bl.a. arbeidstidsbestemmelsene.

4.3 Tiltak mot voldskriminalitet

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Regjeringen skal foreta en gjennomgang av politiets situasjon når det gjelder bekjempelse av voldskriminalitet og vurdere tiltak som ytterligere kan styrke politiets arbeidssituasjon og gi et bedre strafferettslig vern for den enkelte polititjenestemann. Flertallet

forutsetter at det i denne forbindelse vurderes om polititjenestemennene under gitte forutsetninger kan avgi vitneprov for retten uten å måtte oppgi sin fulle identitet, og når det gjelder ytterligere strafferettslig vern vurderes å innføre høyere strafferammer, eventuelt også minstestrafte. Flertallet forutsetter at det utredes økt bruk av varetekt overfor gjengangsforbrytere og effektivisering av prosess med de som blir tatt i gjerningsøyeblikket. Det vises ellers til justiskomiteens behandling i Budsjett-innst. S. nr. 4 (1998-99).

4.4 Internasjonale operasjoner

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett og i Forsvarsdepartementets omgrupperingsproposisjon høsten 1999 komme tilbake til forsvarsbudsjettet og deknningen av utgifter til internasjonale operasjoner ut fra intensjonene i Langtidsmeldingen.»

4.5 Tiltak for likebehandling av kommunale og private barnehager

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen om at den i barnehagemeldingen som fremlegges våren 1999 fremmer forslag som i større grad sikrer økonomisk likebehandling mellom kommunale og private barnehager som inngår i kommunens totale tilbud og der oppgaver og forpliktelser er de samme.»

4.6 Innsatsstyrt sykehusfinansiering

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen legge opp til at den innsatsstyrte finansieringen av sykehusene økes til 50 pst. fra 1999. Det forutsettes at Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 1999 kommer tilbake til en nærmere analyse og vurdering av aktivitetsveksten i den innsatsstyrte finansieringen bl.a. i lys av den økte refusjonssatsen.»

4.7 Utleie og formidling av arbeidskraft

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen om at den våren 1999 legger frem forslag om endringer i bestemmelsene om utleie og formidling av arbeidskraft på bakgrunn av Blaalid-utvalgets innstilling og høringsen om denne.»

4.8 Kriminalitetsbekjempelsen

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 1999 legge fram forslag som gjør det mulig at ferdigutdannede politihøyskolestudenter kan tilbys stillinger som ledd i arbeidet for å redusere kriminaliteten. Regjeringen bes vurdere å skille ut Oslo politikammer som egen post i Justisdepartementets budsjett og at hovedstadsoppgavene identifiseres budsjettmessig.»

4.9 Delprivatisering og salg av statlige selskaper

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag i 1999 om delprivatisering og om børsnotering av Telemor og salg av aksjene i Arcus AS med dets datterselskaper.»

4.10 Vurdering av privat finansiering, bygging og drift av veiprosjekter

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og legge frem for Stortinget en vurdering av mulige prøveprosjekter av privat finansiering, bygging og drift av veiprosjekter.»

4.11 Om situasjonen i verftsindustrien

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en vurdering av situasjonen i verftsindustrien og virkningen av støttenivået i Norge i forhold til andre lands støtte.»

5. FORSLAG FRÅ MINDRETAL

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 1

For Stortingets behandling av Statsbudsjettet for 1999 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 20. oktober og supplert 13. november 1998:

Rammeområde	Ramme
1 Statsforvaltning	11 816 686 000
2 Familie og forbruker	25 844 681 000
3 Kultur	1 830 477 000

Rammeområde	Ramme
4 Utenriks	12 085 308 000
5 Justis	7 670 034 000
6 Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	6 417 415 000
7 Dagpenger m.v.	9 694 000 000
8 Forsvar	23 745 078 000
9 Næring	3 254 975 000
10 Fiskeri	452 360 000
11 Landbruk	13 397 463 000
12 Olje og energi	-30 274 000 000
13 Miljø	2 195 150 000
14 Stortinget	725 559 000
15 Sosial og helse	23 719 119 000
16 Folketrygden, sosial og helse ...	139 238 721 000
17 Utdanning og forskning	24 722 206 000
18 Samferdsel	16 000 280 000
19 Rammetilskudd til kommunesektoren	51 276 818 000
20 Tilfeldige utgifter og inntekter	5 721 254 000
21 Eksportgarantier	-177 000 000
22 Finansadministrasjon	8 005 344 000
23 Skatter og avgifter	-404 741 975 000
24 Utbytte m.v.	-4 657 542 000

Forslag 2

Myndighetene må bringe lederne for hovedorganisasjonene på arbeidstakersiden og arbeidsgiversiden sammen i en felles komité med mandat å lage en ny solidaritetspakt for arbeidslivet. Komiteen bør ledes av en uavhengig representant og være ferdig med sitt arbeid før neste års lønnsoppgjør. Viktige punkter i mandatet for en slik komité bør være:

- Utforme et forsterket solidaritetsalternativ der det pekes på hvilke forpliktelser myndigheter, arbeidsgivere og arbeidstakere må ta på seg for å sikre at arbeidsplasser og velferd kan trygges blant annet i en ny internasjonal virkelighet.
- Drøfte hvordan etter- og videreutdanning og arbeidstidsspørsmål kan inngå i en strategi for både økt konkurransevne for norske arbeidsplasser, og et mer menneskelig og fleksibelt arbeidsliv for arbeidstakerne.
- Legge strategier for hvordan arbeidslivet kan ta et større sosialt ansvar.

Mandat må konkret utarbeides i samarbeid med hovedorganisasjonene i arbeidslivet.

Forslag 3

Under henvisning til at det er vedtatt salg av statlige aksjer tilføres SIVA 50 mill. kroner fra et slikt salg i form av økt egenkapital.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte:

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen gjøre momskompensasjonsordningen for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner generell, slik at alle tjenester kan konkurransesutsettes.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endring i Folketrygdfondets reglement, slik at Folketrygdfondet kan investere i børsnoterte aksjer i de øvrige nordiske land.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen fremlegge et reguleringsregnskap for eksisterende lovreguleringer, slik at kostnaden ved reguleringen kan måles opp mot formålet. Regjeringen bes fremme regler som forutsetter at kostnadene ved nye reguleringer som markedet påføres bør være en del av beslutningsgrunnlaget når nye reguleringer foreslås.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen fremlegge forslag som åpner for delprivatisering og børsnotering av Statoil blant annet for å kunne tilføre selskapet kapital til den utenlandssatsing selskapet mener er nødvendig for å kunne hevde seg i den internasjonale konkurransen.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen utrede og legge frem forslag om å omdanne Petroleumsfondet til et folketrygdfond, og hvordan avsetningene til Petroleumsfondet i større grad kan regelstyres og hvordan disponeringen av fondet i mindre grad kan være avhengig av den løpende budsjettbehandlingen.

Forslag fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre:

Forslag 9

a.

Stortinget ber Regjeringen videreføre en aktiv europapolitikk og gjennom dialog med EU utnytte EØS-avtalen og styrke vår deltakelse i aktuelle samarbeidsprosjekter. Vår rolle som ledende energi- og miljønasjon vil være viktig i en slik sammenheng.

Regjeringen må følge utviklingen av ØMU nøye og i nær kontakt med Stortinget være beredt til å vurdere om spesielle tiltak er påkrevet for å ivareta landets interesser, særlig hva angår velferd, sysselsetting og ressursforvaltning.

b.

Stortinget ber Regjeringen å legge fram sak for Stortinget der det blir gjort nærmere rede for utviklingen i

penge- og valutapolitikken etter at ØMU er etablert og euroen innført fra 1. januar 1999.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 10

For Stortingets behandling av Statsbudsjettet for 1999 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 20. oktober og supplert 13. november 1998:

Rammeområde	Ramme
1 Statsforvaltning	11 257 963 000
2 Familie og forbruker	28 598 211 000
3 Kultur	893 968 000
4 Utenriks	4 487 730 000
5 Justis	8 031 534 000
6 Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	4 229 515 000
7 Dagpenger m.v.	9 794 000 000
8 Forsvar	24 531 078 000
9 Næring	2 217 575 000
10 Fiskeri	259 860 000
11 Landbruk	6 540 463 000
12 Olje og energi	-30 180 000 000
13 Miljø	1 941 833 000
14 Stortinget	730 559 000
15 Sosial og helse	27 416 763 000
16 Folketrygden, sosial og helse ..	136 638 400 000
17 Utdanning og forskning	23 912 783 500
18 Samferdsel	16 287 780 000
19 Rammetilskudd til kommunesektoren	43 426 818 000
20 Tilfeldige utgifter og inntekter	5 731 254 000
21 Eksportgarantier	-227 000 000
22 Finansadministrasjon	7 815 710 000
23 Skatter og avgifter	-383 184 975 000
24 Utbytte m.v.	-4 964 542 000

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om en avviklingsplan for SND.

Forslag fra Høyre:

Forslag 12

For Stortingets behandling av Statsbudsjettet for 1999 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 20. oktober og supplert 13. november 1998:

Rammeområde	Ramme
1 Statsforvaltning	11 750 450 000
2 Familie og forbruker	28 406 181 000
3 Kultur	1 488 177 000
4 Utenriks	10 896 242 000
5 Justis	7 832 034 000

Rammeområde	Ramme
6 Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	5 069 815 000
7 Dagpenger m.v.	9 794 000 000
8 Forsvar	24 522 078 000
9 Næring	2 978 975 000
10 Fiskeri	424 360 000
11 Landbruk	12 498 963 000
12 Olje og energi	-30 007 500 000
13 Miljø	2 101 512 000
14 Stortinget	720 559 000
15 Sosial og helse	23 786 513 000
16 Folketrygden, sosial og helse ...	136 356 400 000
17 Utdanning og forskning	24 932 746 000
18 Samferdsel	16 645 480 000
19 Rammetilskudd til kommunesektoren	48 270 818 000
20 Tilfeldige utgifter og inntekter .	5 721 254 000
21 Eksportgarantier	-177 000 000
22 Finansadministrasjon	7 731 344 000
23 Skatter og avgifter	-398 031 475 000
24 Utbytte m.v.	-5 467 542 000

Forslag 13

Statsbankenes innvilgningsrammer og rammer for netto utlånsvekst for 1999 fastsettes i tråd med Høyres merknader i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 14

For Stortingets behandling av Statsbudsjettet for 1999 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 20. oktober og supplert 13. november 1998:

Rammeområde	SV
1 Statsforvaltning	11 974 350 000
2 Familie og forbruker	26 363 181 000
3 Kultur	2 053 477 000
4 Utenriks	12 227 408 000
5 Justis	7 920 684 000
6 Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	6 998 665 000
7 Dagpenger m.v.	9 794 000 000
8 Forsvar	20 915 968 000
9 Næring	3 388 675 000
10 Fiskeri	458 360 000
11 Landbruk	13 466 463 000
12 Olje og energi	-31 712 000 000
13 Miljø	2 663 762 000
14 Stortinget	725 559 000
15 Sosial og helse	24 124 163 000
16 Folketrygden, sosial og helse ...	140 970 400 000
17 Utdanning og forskning	27 895 264 000

Rammeområde	SV
18 Samferdsel	17 051 580 000
19 Rammetilskudd til kommunesektoren	54 616 818 000
20 Tilfeldige utgifter og inntekter	5 721 254 000
21 Eksportgarantier	-177 000 000
22 Finansadministrasjon	8 035 344 000
23 Skatter og avgifter	-408 543 975 000
24 Utbytte m.v.	-4 657 542 000

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen om å føre en aktiv europapolitikk, med vekt på den handlefrihet Norge har utenfor EU, og å legge fram årlige redegjørelser for Stortinget om dette.

Forslag 16

Statsbankenes innvilgningsrammer og rammer for netto utlånsvekst for 1999 fastsettes i tråd med Sosialistisk Venstrepartis merknader i Budsjett-innst. S. I (1998-99).

Forslag 17

Stortinget ber Regjeringen om å gjeninnføre politisk styrt rente i Statens lånekasse for utdanning.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen om å sørge for at renta i Statens lånekasse for utdanning settes til 4,8 pst. fra årsskiftet.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen vurdere organisatoriske løsninger mellom Kommunalbanken og Postbanken.

Forslag fra Tverrpolitisk Folkevalgte:*Forslag 20*

For Stortingets behandling av Statsbudsjettet for 1999 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 20. oktober og supplert 13. november 1998:

Rammeområde	Ramme
1 Statsforvaltning	11 974 350 000
2 Familie og forbruker	27 910 681 000
3 Kultur	1 833 483 000
4 Utenriks	10 923 308 000
5 Justis	7 878 034 000
6 Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	6 103 015 000
7 Dagpenger m.v.	9 794 000 000
8 Forsvar	23 820 078 000
9 Næring	3 509 975 000
10 Fiskeri	458 360 000
11 Landbruk	13 426 463 000

Rammeområde	Ramme
12 Olje og energi	-30 154 000 000
13 Miljø	2 238 212 000
14 Stortinget	725 559 000
15 Sosial og helse	23 987 763 000
16 Folketrygden, sosial og helse ...	140 180 400 000
17 Utdanning og forskning	25 110 246 000
18 Samferdsel	17 108 280 000
19 Rammetilskudd til kommunesektoren	50 506 818 000
20 Tilfeldige utgifter og inntekter ..	5 721 254 000
21 Eksportgarantier	-152 000 000
22 Finansadministrasjon	8 037 344 000
23 Skatter og avgifter	-398 861 975 000
24 Utbytte m.v.	-5 467 542 000

6. TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. I (1998-99), St.meld. nr. 1 (1998-99), St.prp. nr. (1998-99) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1-13 (1998-99) og til det som står i denne innstillinga og rår Stortinget til å gjere slikt

vedtak:

I.

For Stortingets behandling av Statsbudsjettet for 1999 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 20. oktober og supplert 13. november 1998:

Rammeområde	Ramme
1 Statsforvaltning	11 729 350 000
2 Familie og forbruker	27 763 181 000
3 Kultur	1 785 477 000
4 Utenriks	11 885 208 000
5 Justis	7 787 034 000
6 Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	5 726 015 000
7 Dagpenger m.v.	9 794 000 000
8 Forsvar	23 895 078 000
9 Næring	3 185 975 000
10 Fiskeri	441 360 000
11 Landbruk	13 301 463 000
12 Olje og energi	-30 313 000 000
13 Miljø	2 208 212 000
14 Stortinget	725 559 000
15 Sosial og helse	24 675 321 000
16 Folketrygden, sosial og helse ...	139 538 800 000
17 Utdanning og forskning	24 488 746 000
18 Samferdsel	15 823 280 000
19 Rammetilskudd til kommunesektoren	49 145 218 000
20 Tilfeldige utgifter og inntekter ..	5 221 254 000

Rammeområde	Ramme
21 Eksportgarantier	-177 000 000
22 Finansadministrasjon	7 713 344 000
23 Skatter og avgifter	-401 774 975 000
24 Utbytte m.v.	-5 227 542 000

II.

Folketrygdfondets reglement §p5 endres til følgende:

Styret har ansvaret for at fondets midler anbringes med sikte på best mulig avkastning under hensyntaken til betryggende sikkerhet og den nødvendige likviditet.

Fondets midler kan plasseres i norske ihendehaverobligasjoner og sertifikater, som kontolån til statskassen og som innskudd i Postbanken og forretnings- og sparebanker. Innenfor en ramme på 20 pst. av forvaltningskapitalen kan fondets midler plasseres i aksjer i selskaper notert på norsk børs og, etter godkjenning fra Finansdepartementet, aksjer i norske selskaper ellers hvor aksjene er gjenstand for regelmessig og organisert omsetning, børnoterte grunnfondsbevis i norske sparebanker, kredittforeninger og gjensidige forsikrings-selskaper, og børnoterte konvertible obligasjoner og børnoterte obligasjoner med kjøpsrett til aksjer i norske selskaper. Fondet kan delta i emisjoner i ikke-børnoterte aksjer i norske selskaper umiddelbart før børsintroduksjon, dersom det er klargjort på emisjonstidspunktet at de aktuelle aksjene vil bli børnotert kort tid etter emisjonen.

Annet ledd er ikke til hinder for at Folketrygdfondet kan beholde aksjer i norsk selskap som i forbindelse med oppkjøp, fusjon e.l. endrer status til å bli utenlandsk selskap.

Fondet kan videre, innenfor den samlede rammen på 20 pst. av fondskapitalen, gå inn med egenkapitalinnskudd i form av ikke-børnoterte papirer, i tilfelle hvor fondet står i fare for å lide betydelige tap på plasseringer i obligasjoner. Dette må i så fall være ledd i en koordinert aksjon, hvor en dominerende gruppe av kreditorene deltar, og hvor siktemålet for fondet alene er å trygge fondets egne interesser.

Folketrygdfondet kan eie andeler for inntil 15 pst. av total aksjekapital eller grunnfondsbeviskapital i ett enkelt selskap. Styret kan ta opp kortsiktige lån dersom dette finnes hensiktsmessig.

Folketrygdfondet kan, etter nærmere retningslinjer fastsatt av Finansdepartementet, inngå salgs- og gjenkjøpsavtaler knyttet til egenkapitalinstrumenter og rentebærende instrumenter der erververen av instrumentene etter avtalen har plikt til å tilbakeføre disse til selger.

III.

Regjeringens fullmakt til å selge aksjer i 1998 for inntil 500 mill. kroner forlenges til 31. desember 1999. Forutsetningen er at nedsalget kan skje til en akseptabel pris. Salget skal komme i tillegg til salg som Regje-

ringen tidligere har varslet (aksjer i DnB, Kreditkassen, Norsk Medisinaldepot og Statkorn Holding).

IV.

Stortinget slutter seg til Regjeringens opplegg til innvilgningsrammer og rammer for netto utlånsvekst for statsbankene i 1999.

V.

Norge må ta initiativ til en strategisk dialog med EU for å styrke vår forankring i EØS-avtalen og vår deltakelse i EUs ulike samarbeidsprosjekter. Vår rolle som ledende energi- og miljønasjon må brukes aktivt i en slik dialog. I en slik dialog kan det også undersøkes mulighetene for å knytte den norske krone nærmere til euroen.

VI.

Det oppnevnes en statlig moderniseringskomité med mandat til å foreslå strukturendringer i offentlig sektor for å sikre mer økonomiske og menneskelige ressurser til eldreomsorg, helse, utdanning og forskning, og for å sikre folketrygden. Komiteen må legge vekt på følgende i sitt arbeid:

- Tiltak som kan bidra til å bedre økonomiens virkemåte vurderes på bredt grunnlag.
- Forholdet mellom forvaltningsnivåene vurderes med sikte på forenkling, herunder også forholdet mellom statsadministrasjon og lokaladministrasjon, for å fjerne unødvendig dobbeltadministrasjon.
- Statsadministrasjonen og det offentlige serviceapparat må moderniseres.
- Forholdet mellom fylkeskommunene og statsadministrasjonen må avklares for å fjerne unødvendig dobbeltadministrasjon.
- Frivillige kommunesammenslåinger må oppmuntres.

Arbeidstakere og brukerinteresser må trekkes med i komiteens arbeid.

VII.

Stortinget ber Regjeringen utrede og legge frem forslag til økonomiske stimulerings tiltak for å fremme forsknings- og utviklingsarbeidet i bedriftene. Samtidig bes Regjeringen utrede og fremme forslag om å opprette et Norges Forskningsfond, basert på midler fra et eventuelt salg av statlige aksjer.

VIII.

Regjeringen bes snarest ta nødvendige skritt for å oppfylle Stortingets forutsetninger om at Statens lånekasse for utdanning skal tilby fastrentelån.

IX.

Stortinget ber Regjeringen om at den i barnehagemeldingen som fremlegges våren 1999 fremmer forslag som i større grad sikrer økonomisk likebehandling mellom kommunale og private barnehager som inngår i kommunens totale tilbud og der oppgaver og forpliktelser er de samme.

X.

Stortinget ber Regjeringen legge opp til at den innsatsstyrte finansieringen av sykehusene økes til 50 pst. fra 1999. Det forutsettes at Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 1999 kommer tilbake til en nærmere analyse og vurdering av aktivitetsveksten i den innsatsstyrte finansieringen bl.a. i lys av den økte refusjonssatsen.

XI.

Stortinget ber Regjeringen om at den våren 1999 legger frem forslag om endringer i bestemmelsene om utleie og formidling av arbeidskraft på bakgrunn av Blaalidutvalgets innstilling og høringen om denne.

XII.

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 1999 legge fram forslag som gjør det mulig at ferdigutdannede politihøyskolestudenter kan tilbys stillinger som ledd i arbeidet for å redusere kriminaliteten. Regjeringen bes vurdere å skille ut Oslo politikkammer som egen post i Justisdepartementets budsjett og at hovedstadsoppgavene identifiseres budsjettmessig.

XIII.

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag i 1999 om delprivatisering og om børsnotering av Telenor og salg av aksjene i Arcus AS med dets datterselskaper.

XIV.

Stortinget ber Regjeringen utrede og legge frem for Stortinget en vurdering av mulige prøveprosjekter av privat finansiering, bygging og drift av veiprosjekter.

XV.

Stortinget ber Regjeringen legge frem en vurdering av situasjonen i verftsindustrien og virkningen av støttenivået i Norge i forhold til andre lands støtte.

XVI.

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett og i Forsvarsdepartementets omgrupperingsproposisjon høsten 1999 komme tilbake til forsvarsbudsjettet og dekningen av utgifter til internasjonale operasjoner ut fra intensjonene i Langtidsmeldingen.

XVII.

St.meld. nr. 1 (1998-99) - Nasjonalbudsjettet 1999 - vert å leggje ved protokollen.

XVIII.

Budsjett-innst. S. I (1998-99) - innstilling frå finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet for 1999 og forslaget til statsbudsjett medrekna folketrygda for 1999 - vert å leggje ved protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 27. november 1998.

Lars Gunnar Lie,
leiar og ordførar.

Siv Jensen,
sekretær.